Hayvancılığımıza Genel Bakış

- Toplumların sosyo-ekonomik kalkınması – Beslenme
  Hayvansal üretimin vazgeçilmezliği

- Ergin bir insanın günlük toplam protein gereksiniminin en az 1/3'ünün hayvansal proteinlerle karşılanması gerekir.
  Türkiye'de hayvansal protein üretiminin yetersizliği

Çizelge 1. Kişi başına günlük protein üretimi / tüketimi (g)

Ülkeler	Toplam protein	Bitkisel protein	Hayvansal protein
Dünya ortalaması	70	35	35
Türkiye	84	63	21
Hollanda	98	32	66

Kaynak: FAO – 1995

Çizelge 2. Kişi başına günlük toplam ve hayvansal kökenli protein üretimi

	Toplam protein üretimi, g/kişi/gün		Hayvansal kökenli protein üretimi, g/kişi/gün	
	1970	2002	1970	2002
Dünya	65,1	75,3	21,7	28,8
Afrika	56,3	61,0	11,8	12,8
Asya	52,3	69,9	8,8	22,0
Avrupa	93,3	100,8	48,9	55,6
Avrupa Birliği (15)	92,8	109,0	51,6	65,4
Türkiye	90,5	96,0	24,1	22,0
ABD	98,2	113,9	66,7	74,1

Dünyada ve Türkiye'de Hayvan Varlığı

Çizelge 3. Dünya hayvan varlığının değişimi

	1970	2004
Sığır	1 081 556 460	1 349 983 540
Koyun	1 061 098 640	1 061 892 620
Keçi	375 904 126	789 501 756
Manda	107 437 984	172 021 843
Domuz	547 241 126	945 079 589

Çizelge 4. Avrupa Birliği (15) hayvan varlığının değişimi

	1970	2004
Sığır	90 777 215	78 280 588
Koyun	81 954 060	99 770 889
Keçi	9 550 739	11 421 424
Manda	66 279	210 983
Domuz	90 018 026	122 729 797

Çizelge 6. Türkiye'de hayvan varlığının değişimi

	1970	2004
Sığır	12 756 000	10 067 832
Koyun	36 471 000	25 208 215
Kıl keçisi	15 040 000	6 377 700
Ankara keçisi	4 443 000	230 037
Manda	1 117 000	103 900

Dünyada ve Türkiye'de Hayvansal Ürün Üretimi

Çizelge 7. Dünya et, süt ve yumurta üretimi, ton

		1970	2004
ET	Sığır	38 349 459	59 713 839
	Manda	1 322 001	3 109 075
	Tavuk	13 142 345	68 448 881
	Keçi	1 288 854	4 366 241
	Koyun	5 527 960	8 203 633
	Hindi	1 224 183	5 130 226
	Domuz	35 798 759	100 482 512
	Kanatlı (tavuk, hindi vb)	15 100 747	79 164 879
	Toplam et	100 624 366	260 097 534
SÜT	İnek sütü	359 282 764	523 244 964
	Keçi sütü	6 458 751	12 512 749
	Koyun sütü	5 486 571	8 524 737
	Manda sütü	19 593 886	76 548 298
	Toplam Süt	391 766 098	622 141 472
YUMURTA	Tavuk (56 g)	19 538 389	58 057 493

Çizelge 8. AB (15)'nde et, süt ve yumurta üretimi, ton

		1970	2004
ET	Sığır	7 187 947	7 419 912
	Manda	2 384	3 175
	Tavuk	3 067 595	6 926 310
	Keçi	59 154	70 015
	Koyun	681 952	986 694
	Hindi	229 917	1 680 543
	Domuz	9 636 155	18 042 229
	Kanatlı (tavuk, hindi vb)	3 405 120	8 965 978
	Toplam et	21 857 252	36 384 157
SÜT	İnek sütü	107 818 086	119 959 843
	Keçi sütü	1 258 234	1 702 620
	Koyun sütü	1 403 060	2 285 397
	Manda sütü	42 809	167 095
	Toplam Süt	110 522 189	124 114 955
YUMURTA	Tavuk (56 g)	4 808 724	5 212 513

Çizelge 9. Türkiye hayvansal ürünlerin üretimi, ton

		1970	2004
ET	Sığır	114 493	290 000
	Manda	20 000	1700
	Tavuk	97 320	940 000
	Keçi	59 000	46 500
	Koyun	267 000	267 000
	Hindi	4 660	10 200
	Kanatlı (tavuk, hindi vb)	104 221	954 610
	Toplam et	571 695	1 559 923
SÜT	İnek sütü	5 722 600	9 607 412
	Keçi sütü	481 600	259 087
	Koyun sütü	860 000	771 716
	Manda sütü	279 000	48 000
	Toplam Süt	7 343 200	10 677 494
YUMURTA	Tavuk (56 g)	95 700	581 138

Çizelge 10. Yıllar itibariyle Dünya ve AB et üretiminde çeşitli türlerin payı, %

Yıllar	Sığır eti	Manda eti	Tavuk eti	Keçi eti	Koyun eti	Hindi eti	Domuz eti
DÜNYA							
1970	39,7	1,4	13,6	1,3	5,7	1,3	37,0
1990	30,6	1,3	18,4	1,4	4,2	1,6	40,1
2004	23,8	1,3	27,2	1,8	3,3	2,1	40,5
AB (15)							
1970	34,4	0,011	14,7	0,3	3,3	1,1	46,2
1990	28,0	0,002	16,1	0,3	3,6	3,6	48,4
2003	21,3	0,005	18,8	0,2	2,8	5,2	51,7

Çizelge 11. Yıllar itibariyle Türkiye et üretiminde çeşitli türlerin payı, %

Yıllar	Sığır eti	Manda eti	Koyun eti	Keçi eti	Tavuk eti	Hindi eti
1970	20,4	3,6	47,5	10,5	17,3	0,8
1985	32,0	1,5	31,1	7,1	27,5	0,8
1990	31,3	1,0	26,4	5,7	34,8	0,8
1995	25,0	0,5	26,9	4,9	41,8	0,9
2000	25,6	0,3	23,1	3,8	46,4	0,9
2004	18,6	0,1	17,7	2,99	60,4	0,7

HAYVANCILIĞIMIZIN GELİŞEMEMESİNDE ETKİN OLAN BAŞLICA SORUNLAR

- İşletmelerin küçük ölçekli olması,
- Üreticilerin örgütsüz olmaları,
- Hayvanlarda genetik kapasite düşüklüğü,
  (Genotipin ıslahına yönelik çalışmaların yetersiz olması),
- Pazar ve pazarlamadaki eksiklik ve hatalar,
- Hayvan hastalıklarının (salgın/paraziter) yaygınlığı,
- Kaliteli yem üretiminin yetersizliği,
- Bakım ve yönetim eksiklikleri (yanlış hayvan besleme),
- Kayıt tutma ve bilgi denetlemedeki eksiklikler,
- Yetiştiricilerin eğitim düzeyinin düşüklüğü,
- Ürün destek politikalarında süreklilik olmaması,
- Ekstrem iklim koşulları (bölgesel hayvancılık eğilimleri).